

การอภิปรายผลการวิจัย

สาระสำคัญของบทนี้จะกล่าวครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ สมมติฐาน กลุ่มตัวอย่าง แบบแผนการทดลอง เครื่องมือในการวิจัย วิธีการทดลอง การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ

วัตถุประสงค์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานก่อน และหลังโครงการฝึกอบรมประกอบนิทรรศการ การบำบัดน้ำเสียที่มีต่อการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเรื่องการบำบัดน้ำเสีย ของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกอบรมระหว่างก่อนทดลองกับหลังทดลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเรื่องการบำบัดน้ำเสียของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมระหว่างก่อนทดลองกับหลังทดลอง
3. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเรื่องการบำบัดน้ำเสียของเจ้าหน้าที่ก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม
4. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเรื่องการบำบัดน้ำเสียของเจ้าหน้าที่หลังการทดลองระหว่างกลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม

สมมุติฐาน

สมมุติฐานการวิจัยมีดังนี้

1. ความรู้ เรื่องการบำบัดน้ำเสียของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกอบรมหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง ส่วนเจตคติ และการปฏิบัติเรื่องการบำบัดน้ำเสียของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกอบรมหลังทดลองดีกว่าก่อนทดลอง
2. ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเรื่องการบำบัดน้ำเสียของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมหลังทดลองเท่ากับก่อนทดลอง
3. ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเรื่องการบำบัดน้ำเสียของเจ้าหน้าที่ก่อนทดลองของกลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมเท่ากับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม
4. ความรู้ เรื่องการบำบัดน้ำเสียหลังทดลองของของเจ้าหน้าที่กลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม ส่วนเจตคติ และการปฏิบัติเรื่องการบำบัดน้ำเสียหลังทดลองของของเจ้าหน้าที่กลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลยะลา ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 12 และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา จำนวนทั้งสิ้น 480 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยการแบ่งชั้น (stratified random sampling)

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยนี้ใช้แบบมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแบบสุ่ม และมีการสอบก่อน กับหลังการทดลอง (Randomized control group pretest posttest design)

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย โครงการฝึกอบรมให้ความรู้ในเรื่อง การบำบัดน้ำเสีย, แบบวัดความรู้ในเรื่องการบำบัดน้ำเสียซึ่งเป็นแบบทดสอบ, แบบวัด เจตคติในการปฏิบัติเรื่องการบำบัดน้ำเสีย และการวัดปริมาณขยะซึ่งเป็นผลจากการปฏิบัติ ดังรายละเอียดดังนี้

1. หลักสูตรการอบรมประกอบนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสีย โดย วิทยากรด้านสุขาภิบาล และสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และการจัดนิทรรศการ โดยมีของจำลอง และแผ่นภาพ พร้อมคำบรรยายเกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสีย
2. แบบทดสอบวัดความรู้ในการปฏิบัติเรื่องการบำบัดน้ำเสีย เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
3. แบบวัดเจตคติเรื่องการบำบัดน้ำเสีย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 5 สเตล จำนวน 30 ข้อ
4. เครื่องชั่งใช้วัดปริมาณขยะ

วิธีการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังนี้

1. ก่อนการทดลอง

1.1 เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แบบทดสอบวัดความรู้ แบบวัดเจตคติ เรื่องการบำบัดน้ำเสีย กระดาษคำตอบ สื่อในการอบรมประกอบนิทรรศการหลักสูตร การอบรม เครื่องชั่ง

1.2 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ดำเนินการทดลองต่อผู้อำนวยการของโรงพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

- 1.3 เตรียมเจ้าหน้าที่กลุ่มตัวอย่างที่จะเข้ารับการทดลอง ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม
- 1.4 จัดทำรหัสรายชื่อเจ้าหน้าที่กลุ่มตัวอย่าง
- 1.5 เตรียมวิทยากรให้การอบรม
- 1.6 วัดปริมาณและชั่งน้ำหนักขยะจากบ่อสูบของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมเป็นเวลา 10 วัน วันละ 1 ครั้ง ในเวลา 09.00 น. ของแต่ละวัน
- 1.7 นำแบบวัดความรู้ และแบบวัดเจตคติเรื่องการบำบัดน้ำเสียไปทดสอบเจ้าหน้าที่กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนการอบรม

2. การทดลอง

ดำเนินการฝึกอบรมกลุ่มทดลองด้วยการอบรมเกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสียโดยใช้หลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตั้งแต่วันที่ 23 กรกฎาคม 2539 ถึงวันที่ 25 กรกฎาคม 2539 โดยให้การอบรม 3 วัน วันละ 6 ชั่วโมง

3. หลังทดลอง

นำแบบวัดความรู้ และแบบวัดเจตคติเรื่องการบำบัดน้ำเสียไปทดสอบ และวัดเจ้าหน้าที่ทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว พร้อมทั้งวัดปริมาณ และชั่งน้ำหนักขยะเป็นเวลา 10 วัน วันละ 1 ครั้ง ในเวลา 09.00 น. ของแต่ละวัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. หาค่ามัธยิมเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนที่ได้จากการวัดความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเรื่องการบำบัดน้ำเสียจากกลุ่มต่าง ๆ
2. ทดสอบค่าที (t-test) จากค่ามัธยิมเลขคณิตของกลุ่มต่าง ๆ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สรุปเป็นประเด็น ได้ดังนี้คือ

1. ความรู้ เรื่องการบำบัดน้ำเสียของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกอบรมหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง ส่วนเจตคติ และการปฏิบัติเรื่องการบำบัดน้ำเสียของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกอบรมหลังทดลองดีกว่าก่อนทดลอง
2. ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเรื่องการบำบัดน้ำเสียของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมหลังทดลองกับก่อนทดลอง ไม่แตกต่างกัน
3. ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเรื่องการบำบัดน้ำเสียของเจ้าหน้าที่ก่อนทดลองของกลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม ไม่แตกต่างกัน
4. ความรู้ เรื่องการบำบัดน้ำเสียของเจ้าหน้าที่หลังทดลองของกลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม ส่วนเจตคติ และการปฏิบัติเรื่องการบำบัดน้ำเสียของเจ้าหน้าที่หลังทดลองของกลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม

การอภิปรายผล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ ผลการดำเนินงาน ก่อนและหลัง โครงการฝึกอบรมประกอบนิทรรศการ การบำบัดน้ำเสียที่มีต่อการปฏิบัติของ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานเพื่อการ ทดสอบดังจะ ได้อภิปรายผลจากการทดลองตามลำดับสมมติฐานดังต่อไปนี้

1. ความรู้ เรื่องการบำบัดน้ำเสียของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกอบรมหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง ส่วนเจตคติ และการปฏิบัติเรื่องการบำบัดน้ำเสียของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกอบรมหลังทดลองดีกว่าก่อนทดลอง

1.1 ความรู้ ของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกอบรมหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง เป็นเพราะ การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญ ให้เจ้าหน้าที่ได้มีการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพด้วยกระบวนการต่าง ๆ การได้รับรู้ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์และรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้รับจากการฟังบรรยาย รูปภาพประกอบ ของจำลอง ศึกษาหรือสังเกต ประสบการณ์ เรื่องการบำบัดน้ำเสียจากวิทยากรนั้นจะทำให้เจ้าหน้าที่ได้มีการเรียนรู้ ทักษะ และประสบการณ์ จนเกิดจิตสำนึกที่ดีแล้วรวบรวมความจำเก็บสะสมไว้แล้ววัดออกมาเป็น คะแนนด้วยแบบทดสอบ ผลออกมาสูงกว่าก่อนทดลอง

จากการศึกษาของ กัณหา กระณะ (2533 : ก) ได้ศึกษาผลของโครงการฝึกอบรมที่มีต่อการพัฒนาด้านอาหาร โภชนาการของกลุ่มสตรีโดยทำการศึกษาเปรียบเทียบ ผลของการฝึกอบรมด้านอาหาร โภชนาการที่มีต่อกลุ่มสตรีในด้านความรู้ พบว่าการจัด โครงการฝึกอบรมทำให้ความรู้ด้านอาหาร โภชนาการของกลุ่มสตรีแตกต่างกันระหว่างก่อน และหลังโครงการฝึกอบรม โดยหลังการฝึกอบรมกลุ่มสตรีมีความรู้ด้านอาหาร โภชนาการ สูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการฝึกอบรม

สอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาพร ศิริรัตน์ (2535 : 99) ได้ศึกษาผลของ โครงการฝึกอบรมปฏิบัติการทำข้าวเกรียบปลาที่มีต่อความรู้ เจตคติและการปฏิบัติของผู้ผลิตข้าวเกรียบปลา พบว่าความรู้ด้านการทำข้าวเกรียบปลาของผู้ผลิตข้าวเกรียบปลาหลังจากได้รับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนได้รับการฝึกอบรม

จากการศึกษาของ กองฝึกอบรม กระทรวงสาธารณสุข(2525 : 27) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติด้านรักษาพยาบาลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ตำบล ที่ผ่านการอบรมและไม่ผ่านการอบรม พบว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลที่ผ่านการ อบรมมีความรู้อยู่ในระดับสูงกว่าเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลที่ไม่ผ่านการอบรม

1.2 เจตคติ ของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกอบรมหลังทดลองดีกว่าก่อนทดลอง เป็นเพราะ ความรู้สึกนึกคิดต่อการบำบัดน้ำเสียของเจ้าหน้าที่เปลี่ยนแปลง ได้จากการเรียนรู้และ ประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับ การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญ ให้เจ้าหน้าที่ ได้มีการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพด้วยกระบวนการต่าง ๆ การได้รับรู้ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ และรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้รับจากการฟังบรรยาย รูปภาพประกอบ ของจำลอง ศึกษา หรือ สังเกต ประสบการณ์ เรื่องการบำบัดน้ำเสียจากวิทยากรนั้นจะทำให้เจ้าหน้าที่ได้มีการเรียนรู้ ทักษะและประสบการณ์ จนเกิดจิตสำนึกที่ดีนำมาคิดไตร่ตรอง ทำให้เกิดความรู้สึก

ความเชื่อ ที่โน้มเอียงในด้านความคิด อันเป็นแนวทางต่อการปฏิบัติแล้ววัดออกมาเป็นคะแนนด้วยแบบวัดเจตคติ ผลออกมาดีกว่าก่อนทดลอง

ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงเจตคติเพื่อปรับตัวให้เข้ากับสังคม เซอร์รีฟ และ ฮอฟแลนด์ (Sherif and Hovland) อธิบายไว้ว่า "การเปลี่ยนแปลงเจตคติจะเกิดขึ้นภายหลังจากที่บุคคล ได้เลือกตัดสินใจที่จะปรับตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม" เช่น คนที่ชอบตรงต่อเวลา เมื่อย้ายเข้าไปอยู่ในกลุ่มคนที่ไม่ตรงต่อเวลาเขาจะกลายเป็นคนที่ไม่ตรงต่อเวลาด้วยหากเขาคิดว่าเขาจะอยู่ในสังคมนั้นให้มีความสุข

ทฤษฎีความสอดคล้องทางความคิด ฟริทซ์ ไฮเดอร์ (Fritz Hider) อธิบายได้ว่า "ถ้าสมาชิกในสังคมหรือกลุ่มใด ๆ ก็ตาม มีความรู้สึกสอดคล้องกันก็สามารถอยู่ร่วมกันได้ แต่ถ้ามีความรู้สึกไม่สอดคล้องกันเมื่อไร บุคคลต้องเปลี่ยนแปลงความรู้สึกเดิมให้ไปสอดคล้องกับกลุ่ม เมื่อนั้นจึงจะอยู่ร่วมกันได้" เช่น ถ้าบุคคลหนึ่งชอบสะอาด เมื่อไปอยู่ในกลุ่มคนที่ไม่ชอบสะอาด บุคคลนั้นต้องไม่ชอบความสะอาด ไปด้วย จึงจะอยู่ในสังคมนั้นได้อย่างเป็นสุข

จากการศึกษาของ ประภัทท์ โสทธิโสภา (2536 : 58) ได้ศึกษาความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา พบว่า นักศึกษามีเจตคติและการปฏิบัติเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกัน

ในทำนองเดียวกัน การวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาของ สมทรง ชีรดกุลพิศาล (2536 : 85) ที่ได้ศึกษาความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ ของผู้มารับบริการ ณ คลินิกนิรนาม สภากาชาดไทย พบว่า ผู้มารับบริการมี เจตคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ อยู่ในระดับดีทั้งเพศชาย และเพศหญิง

จากการศึกษาของ ระพีพรรณ ศรีสุข (2536 : 72) ที่ได้ศึกษาความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เขตการศึกษา 9 พบว่า นักเรียนมี เจตคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ อยู่ในระดับดีทั้งนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง

1.3 การปฏิบัติ ของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกอบรมหลังทดลองดีกว่าก่อนทดลอง เป็นเพราะ พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ เป็นการแสดงออกทางร่างกายมีความรู้สึกนึกคิด และการนำไปใช้ต่อการบำบัดน้ำเสียของเจ้าหน้าที่เปลี่ยนแปลง ได้จากการเรียนรู้ และประสบการณ์ใหม่ การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญ ให้เจ้าหน้าที่ได้มีการพัฒนาอย่างมี

ประสิทธิภาพด้วยกระบวนการต่าง ๆ การได้รับรู้ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ และรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้รับจากการฟังบรรยาย รูปภาพประกอบ ของจำลอง ศึกษาหรือสังเกต ประสบการณ์ เรื่องการบำบัดน้ำเสียจากวิทยากรนั้นจะทำให้เจ้าหน้าที่ได้มี การเรียนรู้ ทักษะ และประสบการณ์ จนเกิดจิตสำนึกที่ดีนำมาคิดไตร่ตรอง ทำให้เกิดความรู้สึก ความเชื่อ ที่โน้มเอียงในด้านความคิด อันเป็นแนวทางต่อการปฏิบัติแล้ววัดปริมาณขยะ ในบ่อสูบน้ำเสีย ผลออกมามีค่าน่าสนใจกว่าก่อนทดลอง

จากการศึกษาของ ระพีพรรณ ศรีสุข (2536 : 72) ที่ได้ศึกษาความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เขตการศึกษา 9 พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมปฏิบัติ เกี่ยวกับโรคเอดส์ อยู่ในระดับดีทั้งนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงซึ่งสอดคล้องกัน

สอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาพร ศิริรัตน์ (2535 : 99) ได้ศึกษาผลของ โครงการฝึกอบรมปฏิบัติการทำข้าวเกรียบปลาที่มีต่อความรู้ เจตคติและการปฏิบัติของผู้ผลิตข้าวเกรียบปลา พบว่า พฤติกรรมการปฏิบัติด้านการทำข้าวเกรียบปลาของผู้ผลิตข้าวเกรียบปลาหลังจากได้รับการฝึกอบรมดีกว่าก่อนได้รับการฝึกอบรม

ในทำนองเดียวกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ประภักษ์ โสทธิโสภา (2536 : 58) ได้ศึกษาความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของ นักศึกษา วิทยาลัยพลศึกษา พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมปฏิบัติเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพอยู่ในระดับดี

2. ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเรื่องการบำบัดน้ำเสียของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม หลังทดลองกับก่อนทดลองไม่แตกต่างกัน

2.1 ความรู้ ของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมหลังทดลองกับก่อนทดลอง ไม่มีความแตกต่างกัน เป็นเพราะ เมื่อเจ้าหน้าที่ยังไม่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสียเมื่อวัดออกมาเป็นคะแนนด้วยแบบทดสอบเกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสีย ผลออกมาไม่มีความแตกต่างกัน

2.2 เจตคติเรื่องการบำบัดน้ำเสียของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมหลังทดลองกับก่อนทดลอง ไม่มีความแตกต่างกัน เป็นเพราะ เจตคติเป็นความรู้สึกนึกคิดการระลึกรู้ถึงต่อสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ได้จากการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ เมื่อเจ้าหน้าที่ยังไม่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสียคะแนนที่วัดเจตคติ ผลออกมาไม่มีความแตกต่างกัน

2.3 การปฏิบัติ ของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมหลังทดลองกับก่อนทดลอง ไม่มี ความแตกต่างกัน เป็นเพราะ พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ เป็นการแสดงออกทางร่างกายมี ความรู้สึกรู้จักคิดและการนำไปใช้ต่อการบำบัดน้ำเสียของเจ้าหน้าที่เปลี่ยนแปลงได้จากการ เรียนรู้และประสบการณ์ใหม่เมื่อเจ้าหน้าที่ยังไม่ได้รับรู้ ฟังบรรยาย ดูภาพประกอบ ของจำลอง ศึกษาหรือสังเกต ประสบการณ์แล้ว พฤติกรรมการปฏิบัติเมื่อวัดปริมาณขยะ ในบ่อสูบน้ำเสีย ผลออกมาไม่มีความแตกต่างกัน

3. ความรู้ เรื่องการบำบัดน้ำเสียของเจ้าหน้าที่หลังทดลองของกลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรม สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม ส่วนเจตคติ และการปฏิบัติเรื่องการบำบัดน้ำเสียของ เจ้าหน้าที่หลังทดลองของกลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม

3.1 ความรู้ ของเจ้าหน้าที่หลังทดลองของกลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ รับการฝึกอบรม พบว่าแตกต่างกัน เป็นเพราะ การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความ ซำนาญ ให้เจ้าหน้าที่ได้มีการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพด้วยกระบวนการต่าง ๆ การได้รับรู้ ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์และรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้รับจากการฟังบรรยาย ดูภาพประกอบ ของจำลอง ศึกษาหรือสังเกต ประสบการณ์ เรื่องการบำบัดน้ำเสียจากวิทยากรนั้นจะทำให้ เจ้าหน้าที่ได้มีการเรียนรู้ ทักษะและประสบการณ์ จนเกิดจิตสำนึกที่ดีแล้วรวบรวมความจำ เก็บสะสมไว้แล้ววัดออกมาเป็นคะแนนด้วยแบบทดสอบ ผลออกมาสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับ การฝึกอบรม

สอดคล้องกับผลการศึกษาของกองฝึกอบรม สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2525 : 27) ได้ศึกษาการศึกษาเปรียบเทียบความรู้ ทักษะและการปฏิบัติด้านรักษาพยาบาล ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลที่ผ่านการอบรม และ ไม่ผ่านการอบรม พบว่าความรู้ ด้าน รักษาพยาบาลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลที่ผ่านการอบรม สูงกว่าเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ตำบลที่ไม่ผ่านการอบรม

สอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาพร ศิริรัตน์ (2535 : 99) ได้ศึกษาผลของ โครงการฝึกอบรมปฏิบัติการทำข้าวเกรียบปลาที่มีต่อความรู้ เจตคติและการปฏิบัติของ ผู้ผลิตข้าวเกรียบปลา พบว่าความรู้ด้านการทำข้าวเกรียบปลาของผู้ผลิตข้าวเกรียบปลาหลัง จากได้รับการฝึกอบรมสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม

3.2 เจตคติ ของเจ้าหน้าที่หลังทดลองของกลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม พบว่าแตกต่างกัน เป็นเพราะ การอบรมเป็นการปลูกฝังเจตคติการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญ ให้เจ้าหน้าที่ได้มีการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพด้วยกระบวนการต่าง ๆ การได้รับรู้ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์และรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้รับจากการฟังบรรยาย ดูภาพประกอบ ของจำลอง ศึกษาหรือสังเกต ประสบการณ์ เรื่องการบำบัดน้ำเสียจากวิทยากรนั้นจะทำให้เจ้าหน้าที่ได้มีการเรียนรู้ ทักษะและประสบการณ์ จนเกิดจิตสำนึกที่ดีแล้วนำมาคิดไตร่ตรอง ทำให้เกิดความรู้สึก ความเชื่อ ที่โน้มเอียงในด้านความคิด อันเป็นแนวทางต่อการปฏิบัติแล้ววัดออกมาเป็นคะแนนด้วยแบบวัดเจตคติ ผลออกมาของกลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม

จากการศึกษาของ ระเบียบธรรม ศรีสุข (2536 : 72) ที่ได้ศึกษาความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เขตการศึกษา 9 พบว่า นักเรียนมี เจตคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ อยู่ในระดับดีทั้งนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง ซึ่งสอดคล้องกัน

ในทำนองเดียวกัน การวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ สมทรง ชีรตกุลพิศาล (2536 : 85) ที่ได้ศึกษาความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ ของผู้มารับบริการ ณ คลินิกนิรนาม สภากาชาดไทย พบว่า ผู้มารับบริการมี เจตคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ อยู่ในระดับดีทั้งเพศชาย และเพศหญิง

จากการศึกษาของ ประภักษ์ โสทธิโสภา (2536 : 58) ได้ศึกษาความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา พบว่า นักศึกษามีเจตคติ และการปฏิบัติเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ อยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกัน

3.3 การปฏิบัติ ของเจ้าหน้าที่หลังทดลองของกลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม พบว่าแตกต่างกัน เป็นเพราะ การอบรมเป็นการปลูกฝังเจตคติ และส่งผลต่อไปยังการปฏิบัติ พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ เป็นการแสดงออกทางร่างกายมีความรู้สึกนึกคิดและการนำไปใช้ต่อการบำบัดน้ำเสียของเจ้าหน้าที่เปลี่ยนแปลงได้จาก การเรียนรู้ และประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับ การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญ ให้เจ้าหน้าที่ได้มีการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพด้วยกระบวนการต่าง ๆ การฟังบรรยาย ดูภาพประกอบ ของจำลอง ศึกษาหรือสังเกต ประสบการณ์ เรื่องการบำบัดน้ำเสียจากวิทยากรนั้น

จะทำให้เจ้าหน้าที่ได้มีการเรียนรู้ ทักษะและประสบการณ์ จนเกิดจิตสำนึกที่ดีนำมาคิดไตร่ตรองทำให้เกิดความรู้สึกรู้สึก ความเชื่อ ที่โน้มเอียงในด้านความคิด อันเป็นแนวทางต่อการปฏิบัติแล้ววัดปริมาณขยะในบ่อสูบน้ำเสีย ผลออกมาของกลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม

สอดคล้องกับ สุกานดา สุวรรณวงศ์ (2536 : 59) ได้ศึกษาผลการใช้สื่อเทปโทรทัศน์"ดาวพิเศษ"ต่อพฤติกรรมกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าพฤติกรรมภารกิจของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน

ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาพร ศิริรัตน์ (2535 : 99) ได้ศึกษาผลของโครงการฝึกอบรมปฏิบัติการทำข้าวเกรียบปลาที่มีต่อความรู้ เจตคติและการปฏิบัติของผู้ผลิตข้าวเกรียบปลา พบว่า พฤติกรรมการปฏิบัติด้านการทำข้าวเกรียบปลาของผู้ผลิตข้าวเกรียบปลาหลังจากได้รับการฝึกอบรมดีกว่าก่อนได้รับการฝึกอบรม

จากการศึกษาของ ระพีพรรณ ศรีสุข (2536 : 72) ที่ได้ศึกษาความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เขตการศึกษา 9 พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมปฏิบัติ เกี่ยวกับโรคเอดส์ อยู่ในระดับดีทั้งนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงซึ่งสอดคล้องกัน

ในทำนองเดียวกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ประภักษ์ โสทธิโสภา (2536 : 58) ได้ศึกษาความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของ นักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมปฏิบัติเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพอยู่ในระดับดี

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาวิจัยผลการอบรมประกอบนิทรรศการ การบำบัดน้ำเสียที่มีต่อการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลในครั้งนี้อยู่วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แบ่งเป็น 2 ลักษณะดังนี้ คือ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

จากผลการวิจัยนี้พบว่า การจัดให้มีการฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลในสิ่งที่เป็นประโยชน์ เสริมสร้างความรู้ ทักษะ รวมถึงการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีสามารถเปลี่ยนแปลงเจตคติ และมีผลในทางปฏิบัติไปในแนวทางที่จะร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนย่อยโรงพยาบาล โดยให้การฝึกอบรมเป็นกระบวนการพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพในทุก ๆ ด้านต่อไป

1.1 ควรให้ผู้บริหาร โรงพยาบาลได้มีการจัดการ ในการให้ความรู้ เจตคติและการปฏิบัติ เรื่องการบำบัดน้ำเสียแก่เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลทุกระดับชั้น

1.2 ควรให้เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล โรงแรม ส่วนราชการ สถานประกอบการต่าง ๆ ทุกคนที่มีระบบบำบัดน้ำเสียได้รับการฝึกอบรมประกอบนิทรรศการเรื่องการปฏิบัติต่อระบบบำบัดน้ำเสียอย่างถูกวิธี และเป็น ไปอย่างกว้างขวางในหมู่ประชาชนทั่วไปที่ต้องเข้าไปใช้บริการต่อสถานทีนั้น ๆ อย่างรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ในแง่มุมที่กว้างมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยนี้พบว่า การจัดให้มีการฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่แต่ละด้านนั้น ทางโรงพยาบาลควรวางหลักสูตรจัดอบรมให้ชัดเจน ตรงตามวัตถุประสงค์ มีความครอบคลุมทั่วถึงเจ้าหน้าที่ทุกคน เพื่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมในด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติที่ถูกต้องในแนวทางเดียวกัน

2.1 กลุ่มตัวอย่างควรมีการศึกษารูปแบบอื่น ๆ ที่เหมาะสมในการให้ ความรู้ เพื่อขยายกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมให้กว้างขวาง เช่น ญาติผู้ป่วย

2.2 ในการทดลองควรมีการศึกษารายชื่อเทปโทรทัศน์ เสียงตามสาย สิ่งพิมพ์ เป็นภาษาไทย และอาหารับ เกี่ยวกับความรู้ เจตคติและการปฏิบัติเรื่องการบำบัดน้ำเสีย และสิ่งแวดล้อม เพื่อเสริมสร้างหรือปลูกฝังจิตสำนึกและพฤติกรรมที่พึงปรารถนาอื่น ๆ

2.3 ในการทดลองควรมีการศึกษาวิจัยถึงการให้รางวัล และการกำหนดโทษ
ต่อผู้กระทำความดี และผู้กระทำความผิดในการปฏิบัติเกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสีย และ
สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยตั้งกฎระเบียบบังคับ

2.4 ในการทดลองควรมีการศึกษาวิจัยหาความคงทนของ ความรู้ เจตคติ
และการปฏิบัติเกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสีย และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ